

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU.—S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI.—ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian organizations.)

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKI
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

THE OLDEST
AND MOST
POPULAR
SLOVENIAN
NEWSPAPER
IN UNITED
STATES OF
AMERICA.

ŠTEV. (No.) 160.

CHICAGO, ILL., TOREK, 19. AVGUSTA — TUESDAY, AUGUST 19, 1930

LETNIK XXXIX.

Prisrčen sprejem delegacije K.S.K.J.-Začetek konvencije

SLOVENSKA NASELBINA NORTH CHICAGO - WAUKEGAN SPREJELA NAD VSE PRISRČNO DELEGACIJO. — SLOVESNO OPRAVILO V CERKVI. — SLAVNOSTNI OBHOD IN IZLET V MOŽINOV PARK. — GOVORI IN DRUGO.

Waukegan, Ill. — Slovenska naselbina North Chicago-Waukegan se je že v soboto oblekla v praznično obleko. Deseta ulica, ki je glavna ulica waukeganske slovenske naselbine, je vsa v zastavah in okrašena. Na tej ulici stoji pomorno slovenska cerkev Matere Božje in veličastna, ena najlepših slovenskih farnih šol v Ameriki. Cerkev, šola, tako zunaj kot znotraj in domalega vse slovenske hiše po okolici so okrašene z zastavami in s tem in onem, kar priča, da se v naslednjih dneh vrši nekaj izvanrednega. Ta izvanredna posebnost je XVII. redna konvencija Kranjsko-slovenske katoliške jednote.

Ze v soboto so prihajali nekateri, v nedeljo jutro pa so prihajali z vlaki, poulično železnico in z avtomobili delegatje in delegatkinje iz vseh krajev in plati. Zanimivo je bilo opazovati pozdravljanje in snidenje starih znancev, zastopnikov raznih društev. Pratorok okrog cerkve in šole in na obeh straneh desete ulice, je bil kakor mravljišče samih mož in žena. Razlegala se je slovenska govorica in vse je zgedalo, da je to posebni dan slovenskega naroda.

Kake četrto do desete ure so se oglasili v zvoniku zvonovi. Zapeli so svojo drobno pesem, kakor na kakem starokrajškem žegnanju. Prikazale so zastave in za istimi so se zbrali glavni uradniki KSKJ., za njimi delegatje in delegatkinje in domača društva, katera so naredila od šole pa do cerkve špalir, med katerim so koračili najprej glavni uradniki in delegatje in delegatkinje v cerkev k slovesni službi božji, ki se je začela malo po 10. uri. Cerkev je bila polno nabita gostov in domačega ljudstva. Slovensko peto sv. mašo je daroval veleč. g. p. Ciril Zupan, O.S.B., slovenski župnik iz Pueblo, Colo., ob asistenciji preč. zop. p. Kazimirja Cverčko, O.C.M., duh. vodje KSKJ. in župnika slovenske župnije Presv. Trojice v Indianapolis, Ind., kot diakona, in preč. g. M. Butala, slovenskega župnika cerkve Matere Božje v Waukeganu, Ill., kot subdijakona. Slavnostno pridigo pa je imel preč. g. John Plevnik, slovenski župnik cerkve sv. Jozefa iz Jolietu. Njegov govor je bil vrlo globoko zamišljen, s katerim je apeliral na navzoče, naj v duhu Spasiteljevega nauka: "Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe," uravnajo vse delo na konvenciji. Spominjal se je v svojem govoru tudi onih slovenskih pionirjev, ki so ustanovili prvo slovensko podporno organizacijo v Ameriki, ki je K.S.

Kovačiča. Biser vsega pa je bil solospjev našega umetnika g. Svetozarja Banoveca, ki je proizvajal prelepo Marijino pesem, kakor slavček ob jutranji zarji.

Po maši se je serviralo v veliki šolski dvorani kosilo delegaciji in vsem gostom, ki so prihitali v naselbino.

Po izbornem serviranem kosilu pa se je začelo zbiranje za slavnostno parado. Oglasila se je godba, zopet so se dvignile zastave in začela se je povorka po deseti cesti v smeri proti parku. Najprvo je pomorno vihrala ameriška zvezdnata zastava, katero so spremljali uniformirani člani dr. Vitezov sv. Jurija. Za njimi so plapolale druge zastave, za katerimi je najprvo korakala mladina, dečki in deklice, spadajoči v mladinski oddelek KSKJ., oblečeni v lepa oblačila, predstavljajoči patrijske barve, kar je naredilo najlepši utis na vse. Tem so sledili glavni uradniki in delegacija in za njimi domača društva in drugo občinstvo. Povorki na čelu je svirala godba razne korazine. Ko je ista dospela v Možinov park, se je občinstvo razvrstilo in strnilo krog govorniškega prostora in g. Frank Opeka, glavni uradnik KSKJ. in pionir slovenske naselbine v Waukeganu je otvoril govorniški program. Pozdravil je občinstvo in lepih zbranih besedah v imenu naselbine in v imenu slovenskih društev K.S.K.J. v naselbini. Nato je predstavil občinstvu domačega preč. g. župnika M. Butala, ki je pozdravil delegacijo in goste v imenu župnije ter poudaril, da je kot župnik vedno upošteval KSKJ. kot desno roko pri delovanju za splošno blaginjo. Njegovim kreplim besedam je občinstvo navdušeno arlavdiralo. Za njim je predstavljal programa predstavil občinstvu odličnega gosta g. Dr. Gjuro Kolombatoviča, generalnega konzula Jugoslavije iz Chicago, ki je z ognjevitimi besedami pozdravil delegacijo in KSKJ. Dr. Kolombatovič je poznan kot izbrani govornik. Čestital je Slovincem na delu na polju društvenega življenja, v kojem so Slovenci izmed vseh Jugoslovanov najbolje organizirani. A najglavnejši temelj našega socialnega življenja je gotovo vera in kršč. ideologija, na katerih temeljih temeljih je pozidano res trdno in srečno življenje družin, kot posameznika. — Njegovim jedrnatim besedam je občinstvo navdušeno pritrjevalo. Občinstvu sta bila še predstavljena glavni predsednik KSKJ., g. Anton Grdina, ki je v imenu Jednote pozdravil vse navzoče. Za njim je pozdravil občinstvo glavni tajnik KSKJ., g. Jozef Zalar, nakar je predsednik programa g. Frank Opeka, zaključil govorniški program

(Dalje na 3. strani.)

NAJBOLJ ZDRAVO DEKLE V AMERIKI

Brhka deklica, ki jo vidimo na zgornji sliki, je Florence Smock iz Eustis, Fla., stara 18 let. Pri nedavnem kontestu je bila izbrana kot najbolj zdrava deklica v vsej Ameriki. Zanimivo je, da ta deklica veruje le v naravno lepoto in ne uporablja nikakih lepilnih sredstev, kakor so razna barvila in pomade. Tudi obsoja težnje nekaterih žensk, da bi umetno shujšale.

KANADA UKINE PRISSELJEVANJE

Kanada ne bo sprejemala nikakih priseljencev z evropskega kontinenta.

Ottawa, Kanada. — Kakor je naznanil kanadski minister za priseljevanje in kolonizacijo, je vlada sklenila, da ukine vsako priseljevanje z evropskega kontinenta. V naprej bodo do nadaljnjega pripuščeni le "izvezbani farmarji, začeljene vrste," ki so zmožni, da prinesejo seboj toliko sredstev, da si bodo lahko takoj nabavili farmo in se ustanovili na njej. Izveziti bodo od izključitve tudi žene in otroci takih oseb, ki so že zdaj ustaljeni v Kanadi. Ta odlok, pravi minister, je bil potreben, da se zajezijo nadaljnji porast brezposelnosti in deželi. — Iz Angilje in Zed. držav priseljevanje tudi v nadalje ne bo ovirano.

PET GANGSTERJEV PADLO V ENEM DNEVU

Chicago, Ill. — Kakor je razvideti, je ponovna vojna izbruhnila med posameznimi grupami čičaških gangsterjev. Po umoru časnika Lingla, ki je bil vpleten v njih mahinacije, je vladal nekoliko časa mir. Pred dvema tednoma je bil nato napaden in ubit Jack Zuta, ki je bil osumljen, da je bil v zvezi z Linglovim umorom. Pretekli četrtek so pa gangsterji nato nadaljevali svoje krvavo maščevanje in v tem samem dnevu je padlo pet žrtev. Najbolj drzen napad se je primeril v Rockfordu, kjer je bil ustreljen J. Giovingo, stoječ na hodniku glavne in najbolj prometne ulice v mestu.

SIRITE AMER. SLOVENCIA

KRIŽEM SVETA

London, Anglija. — Po celem angleškem otočju je divjala huda nevihta z nalivi, ki je napravila ogromno škodo na žitu, tako, da bo žetev znatno slabša, kakor se jo je prej cenilo.

Pariz, Francija. — Tukajšnje mesto je določilo kredit 40 milijonov dolarjev, ki naj se porabi za izboljšanje prometa v okolici mesta; za razširjenje starih cest, za graditev novih in podobno.

Winnipeg, Man. — V mestu Calgary, Alberta, razsaja bolezen otroška paraliza, na kateri so že štirje otroci umrli. Oblast je pozvala starše, naj držijo svoje otroke doma in jim ne pustijo posečati javnih prostorov.

Innsbruck, Avstrija. — Pri nabiranju planik je v tukajšnjih Alpah našlo smrt šest oseb, ki so nepravilno zlezli na ledena tla in po njih nato zdrčali v globčino. Izmed ponesrečenih so bili trije otroci in tri ženske.

Princeton, B. C. — V bližini Coalmont je nastala v rudniku eksplozija, vsled katere je bilo v rovu pokopanih 46 delavcev, ki so se zadušili, predno jim je pomožna akcija mogla priti na pomoč.

Neapel, Italija. — Silovit vihar je prihrumel nad to mesto, v katerem so izgubile življenje štiri osebe, poškodovanih pa je bilo nad 70. Neurje je razsajalo celo uro in oblaki so viseli tako nizko nad mestom, da so ga zavili skoraj v popolno temo.

BANDITI MU PREPREČILI ŽENITOVANJSKO POTOVANJE

No. Chicago, Ill. — 25letni Andrew Jarc je preteklo soboto vzletel iz banke svoje prihranke, znesek \$725, katere je nameraval uporabiti za svoje ženi-tovanjško potovanje. Ko se je z avtom vračal domov, ga je prehitel neki drugi avto, v katerem so sedeli trije moški. Eden izmed njih je med vožnjo zlezal na njegov avto in ga obvladal s samokresom v roki. Nato so ga odpeljali v neki samotni skedenj, kjer so ga z mučenjem prisilili, da jim je izročil denar. Držali so ga nato v skednju celi dan in ga šele zvečer zvezanega odpeljali nazaj.

GREEN PROTI REORGANIZIRANIM PREGOGARJEM

Springfield, Ill. — Nova važna faza je nastopila v sporu med Lewisovo organizacijo in reorganizirano unijo U.M.W., ko se je predsednik ameriške delavske federacije, Wm. Green, izrazil proti slednji in naročil pismeno tajniku illinoiškega odseka delavske federacije, naj delegatom te "uporniške" unije zabrani dostop na državno konvencijo, ki se bo pričela 15. septembra.

"Amer. Slovenca" v vsako slovensko hišo, naj bo geslo vseh njegovih prijateljev!

Iz Jugoslavije.

ZOPET JE GROZNA ELEMENTARNA KATASTROFA OBISKALA DOMOVINO. — STRAŠEN ORKAN S TOČO. — UNIČENA POLJA. — RAZDEJANJE OKOLI NOVEGA MESTA. — SMRTNA KOSA IN DRUGE NOVICE.

Orkan nad Sodrražico
Nesreča za nesrečo prihaja na revne kmetovalce. Še se ne odpomorejo od ene in že jim druga razdere in uniči, ko si s trudom pridelajo. Zadnja strašna nesreča je zadela dne 30. julija lepo Dolenjsko. Kakor posnamemo iz poročila iz Sodrražice je bilo nekako tako le.

Nekako v sredi popoldneva so se začeli zbirati od Loža temno sivi oblaki in se z naglico kopičili in širili. Začelo je bliskati in bobneti. Iz vseh bližnjih cerkva so se oglasili zvonovi in naznanjali ljudem prestrašenim hudo uro. Kmalu se usujejo debele kaplje za temi pa vse uničujoča toča, debela kakor orehi, in še bolj. Ljudje so strahoma bežali s polja. Vmes je divjal strašen orkan, ki je ruval drevesa, razdiral in preobračal kozolce in razkrival hiše. Med ljudmi je nastala popolna zbeganost. Kakor bi pa to še ne bilo dovolj, se utrga oblak in voda začne odnati kar je vihar podrl. V hipu je bila vsa Sodrška kotlina pod vodo. Vse sodraško polje je popolnoma uničeno, da se na nekaterih njivah ne da doognati, kaj je tam prej rastlo. Nekateri ljudi je toča zalotila še na polju in jim prizadejala mnogo ran. V Sodrražici je posestnik Oražem, komaj rešil 12 letnega Stanka Lavriča, ki bi ga kmalu voda odnesla. Škoda gre v milijone. Gospodarji hodijo po polju s povešenimi glavami in s solznimi očmi.

Žegnanje

Običajno letno žegnanje pri Sv. Ani v Jablanici je poteklo v najlepšem razpoloženju. Jablančani so se zopet odrezali z znanimi Jablanskimi štruklji. Oče Zapušek je delil vaške štruklje vsem romarjem brezplačno, kakor je v tem kraju stara navada.

Važen gospodarski izum

Mladi Pragerski inženir Majš, ruski emigrant, sin lastnika parne žage, je izumil poseben stroj, za trositi umetno gnojilo. Stroj se pritrdi med oranjem na plug in se ga napolni z umetnim gnojilom. Uravnano je tako, da se ne izgubi popolnoma nič gnojila. Stroj gnojilo tudi meri. Stroj je preizkušen in patentiran in izborno deluje.

Nesreča pri Muljavi

Avtopodjetnik Janez Medved iz Prapreč št. 9 pri Žužemberku je padel na cesti pri Muljavi z motornega kolesa. Pri padcu je dobil težke poškodbe na glavi.

Nesreča

Pri Krhinu na Mihovci so podirali hlev, da bi postavili novega. Pri podiranju se je pa domači sin France ponesrečil, da je padel nanj strop in ga občutno poškodoval, da je moral v bolnico.

Požar v Štorah

Ob zadnji nevihti je strela udarila v gospodarsko poslopje g. Žaklja na Pečovju pri Štorah. Poslopje je pogorelo do tal, ker v bližini ni bilo zadosti vode za gašenje.

Težak zob

V prodnici J. Haasa v Kamnici pri Mariboru, so izkopali kakih 8 metrov globoko v stari strugi Drave, zob, ki izvira po mnenju mariborskih učenjakov od slona "mamuta". Zob je težak nekaj čez tri funte.

nini je preminul Ivan Lenassi, star 86 let. — V Ljubljani v bolnici je umrl Anton Banko, čevljarji pomočnik star 23 let. — V Spodnjem Radvanju je umrl Jurij Lubanšek, vpo-koljeni železničar. — V Grečji vasi pri Ptujtu je umrla Marija Kajzerberger, stara 58 let.

Nesreča na Jeperci

V Medvodah stanujoči mesar Leopold Jesih se je s kolesom vozil proti Kranju. Na znani Jeperci je padel s kolesa. Padel je tako nesrečno, da je dobil pretres možganov. Njegovo stanje je prav resno.

Maline

Maline so posebno letos dobro obrodilo. Tako poročajo iz Kočevja. Zaradi premogarske krize bo ta majhen zaslužek zelo dobrodošel. So pa zelo po ceni.

Žegnanje

Običajno letno žegnanje pri Sv. Ani v Jablanici je poteklo v najlepšem razpoloženju. Jablančani so se zopet odrezali z znanimi Jablanskimi štruklji. Oče Zapušek je delil vaške štruklje vsem romarjem brezplačno, kakor je v tem kraju stara navada.

Važen gospodarski izum

Mladi Pragerski inženir Majš, ruski emigrant, sin lastnika parne žage, je izumil poseben stroj, za trositi umetno gnojilo. Stroj se pritrdi med oranjem na plug in se ga napolni z umetnim gnojilom. Uravnano je tako, da se ne izgubi popolnoma nič gnojila. Stroj gnojilo tudi meri. Stroj je preizkušen in patentiran in izborno deluje.

Nesreča pri Muljavi

Avtopodjetnik Janez Medved iz Prapreč št. 9 pri Žužemberku je padel na cesti pri Muljavi z motornega kolesa. Pri padcu je dobil težke poškodbe na glavi.

Nesreča

Pri Krhinu na Mihovci so podirali hlev, da bi postavili novega. Pri podiranju se je pa domači sin France ponesrečil, da je padel nanj strop in ga občutno poškodoval, da je moral v bolnico.

Požar v Štorah

Ob zadnji nevihti je strela udarila v gospodarsko poslopje g. Žaklja na Pečovju pri Štorah. Poslopje je pogorelo do tal, ker v bližini ni bilo zadosti vode za gašenje.

Težak zob

V prodnici J. Haasa v Kamnici pri Mariboru, so izkopali kakih 8 metrov globoko v stari strugi Drave, zob, ki izvira po mnenju mariborskih učenjakov od slona "mamuta". Zob je težak nekaj čez tri funte.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljnikov in dnevo po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izhaja in tiska EDINOST PUBLISHING CO.

Published by: EDINOST PUBLISHING CO.

Naslov uredništva in uprave: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Address of publication office: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Telefon: CANAL 0098

Phone: CANAL 0098

Naročnina:	
Za celo leto	\$5.00
Za pol leta	2.50
Za četrt leta	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	
Za celo leto	\$6.00
Za pol leta	3.00
Za četrt leta	1.75

Subscription:	
For one year	\$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50
Chicago, Canada and Europe:	
For one year	\$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75

POZOR. — Številka poleg vašega naslova na listu znači, do kedar imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagate listu.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnji številko v tednu je čas do četrta dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Politično kockanje v Evropi

Zunanje in notranje-politični problemi Francije stopajo v zadnjem času še bolj v ospredje, nego je to dano po dejanskem evropskem položaju, zaradi tega, ker opozicija parlamentarne počitnice pridno uporablja za agitacijo proti vladi. Nekako glavna točka napadov je znani članek Julesa Sauerweina, prijatelja g. Brianda, ki je v "Matinu" zagovarjal misel nemško-francoskega sodelovanja, opozarjajoč Nemčijo, da je Francija edina država, ki more Nemčiji finančno pomagati, olajšati njene reperacijske dejatve, ji dovoliti vojaško pozicijo in popraviti njene vzhodne meje.

Opozicija jemlje sicer na znanje, da je g. Briand bil to stvar po svojem žurnalistu lansiral zato, da bi ustvaril v Nemčiji razpoloženje za ugoden odgovor na njegovo panevropsko spomenico. Zdaj, ko je ta odgovor prispel in pač tudi g. Briand tako na podlagi nemškega kakor tudi mnogih drugih odgovorov ne more dvomiti o tem, da bo preteklo še veliko vode v morje, preden bo njegova Panevropa uresničena, je g. Briand gotovo tudi sam uvidel brezpotebnost svojih koncesij Nemčiji, ako so bile sploh resno mišljene.

Toda — tako piše soglasno levičarski tisk — Nemčija je Sauerweinove sugestije zagrabila in Hindenburg je že javno namignil, da je z izpraznitvijo Porenja odpadel tudi razlog po versailški pogodbi sklenjene demilitarizacije tega ozemlja. Iz tega se razvidi, da ima nemška vlada čisto jasen politični zamisel, dočim se g. Briand, kakor mu to očita opozicija, zavija dosledno v najtajnostnejši molk.

Čeprav je treba jemati v poštev, da je opozicija proti Tardieujevi vladi iz krogov starih svobodomislecev in socialistov, ki se boje, da ne bi za vedno izgubili iz rok krmila francoske politike, ki so ga do Tardieujevega nastopa imeli vedno v rokah, posebno ostra in neobjektivna, se mora priznati, da spretna zunanja politika Nemčije tvori brez vsakega dvoma precejšnjo opasnost za položaj, ustvarjen po versailški pogodbi. To se spozna posebno iz zadržanja Nemčije v francosko-italijanskem sporu, ki je zadnji čas sicer tako zaradi brodovne pavze kakor seveda zaradi zadnje velike elementarne katastrofe v južni Italiji, kakor tudi zaradi nekaterih težkih socialnih problemov in agrarne krize v Franciji skoroda utihnil, utegne pa še pred jensko zopet priti na dnevni red evropske politike — to tem bolj, ker Mussolini ne bo mogel mirno gledati silno naraščajočega antifašističnega pokreta in bo že iz notranjih razlogov prisiljen, forsirati likvidacijo spora s Francijo, naj bo že v kateremkoli smislu. Nemčija se v tem sporu ni, kakor so mnogi pričakovali, postavila na stran Italije, ampak je ubrala čisto drugo pot.

Kakor namreč dopisnik izve, skuša Nemčija po svoji zunanjepolitični propagandi po svetu sugerirati mnenje, da je ona določila versailške pogodbe striktno izpolnila in jih izpolnjuje dalje, da, ona trdi celo, da je zato, da bi rešila porensko prebivalstvo čimprej okupacije, sprejela nase večje žrtve, nego jih določa mirovna pogodba! Nemčija danes plačuje vojni tribut v veliko večji višini, nego je odškodnina za po vojni od njene strani napravljeno škodo, katero edino popraviti ji nalaga versailška pogodba in nič več. Nasprotno pa — tako trdi nemška zunanjepolitična propaganda — zavezniki svojih obveznosti iz versailške pogodbe niso izpolnili. Med te obvez-

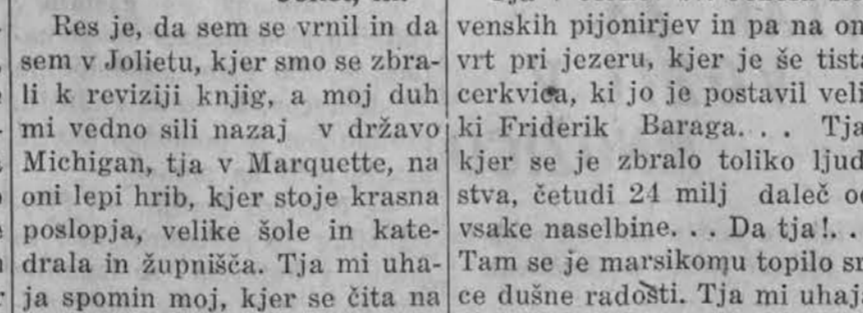
nosti spada po paragrafih takozvanega Covenanta (to je slovensnega Pakta Društva narodov, sklenjenega na zahtevo U. S. A.) predvsem splošna razorožitev, varstvo manjšin in pa one korekture meja, ki bi se tekom časa izkazale v interesu miru kot potrebna.

Državam, ki zahtevajo aplikacijo Covenanta, se je sedaj pridružila tudi Italija. Zato sklepa nemška politika, da ni Nemčija stopila na stran Italije, ampak Italija na stran Nemčije. Zato ni absolutno nič potrebno in bi bilo naravnost skrajno škodljivo, če bi Nemčija, kakor to hočejo ultranacionalisti, sklepala takšne tajne pakte in klavzule z Italijo, ker je Italija brez vsega po svojem lastnem položaju in v svojem lastnem največjem interesu primorana voditi vzporedno politiko z Nemčijo, ne da bi bilo tej treba sprejemati njene kakorkoli že mišljene ponudbe po političnem sodelovanju ali pa celo po kakšni tajni alianci. Če bi Nemčija tako neumnost naredila, bi samo Francijo pognala v naročje Italije. Potem bi bila Nemčija zamorec, ki je svojo dolžnost storil, ki pa za svojo zgrešeno politiko ne bi imel od Italije pričakovati nobene hvaležnosti, pač pa bi si naprtil sovraštvo Francije, ki bi morala plačati stroške svojega sporazuma z Italijo z velikimi kolonijalnimi odstotnimi vrevizijo svoje politike v srednji Evropi in na Balkanu.

Zato — tako pravijo vplivni nemški politiki — je na Nemčijo edino priporočljivo, da nikakor ne neti nasprotstva med Francijo in Italijo, skušajoč ga izrabljati, ampak, da nadaljuje Stressemannovo politiko izpopolnjevanja verzajske pogodbe, kar bo samo po sebi prineslo s seboj, da bodo temu primerno tudi zmogovite države morale usmeriti svojo politiko v smislu izpopolnjevanja te pogodbe ne samo po njenih besedah, ampak tudi po duhu, kakor je to formulirano v Covenantu, in sicer v mnogih točkah v čisto konkretnem smislu.

So pa politiki, ki pripadajo protestantski stranki sredine, ki se je pravkar osnovala in ki obsega vse zmerne svobodomiselnice meščanske in intelektualne elemente Nemčije, ki gredo še delj, in stavljajo nemški zunanji politiki kot končni cilj alianco med Nemčijo, Francijo in Italijo. Te tri države — tako pravijo ti politiki — so ustvarile evropsko civilizacijo, one tvorijo sredino Evrope in so nositeljice njene zgodovine. Briand bi boljše storil, če bi svoj "vodeni" panevropski načrt pustil pastri v vodo in bi ustvaril podlago Evropske unije na podlagi sporazuma med Francijo, Nemčijo in Italijo. Ta trozveza bi bila v resnici garancija trdnega miru v Evropi.

Kakšne nevarnosti ta zapeljivi zamisel krije v sebi, posebno za one narode, ki so po izidu svetovne vojne bili osvobojeni, si lahko vsak sam predstavlja. . .

IZ SLOVENSkih NASELBin

SPOMINI NA BARAGOVO SLAVNOST

Joliet, Ill.

Res je, da sem se vrnil in da sem v Jolietu, kjer smo se zbrali k reviziji knjig, a moj duh mi vedno silil nazaj v državo Michigan, tja v Marquette, na oni lepi hrib, kjer stoji krasna poslopja, velike šole in katedralski župnišča. Tja mi uha-ja spomin moj, kjer se čita na velikem šolskem poslopiju velik napis

"BARAGA SCHOOL"

Tja uha-ja, kjer smo bili prič-č tako živim ceremonijam in takemu petju. Tja, kjer smo po dokončani cerkveni slavnosti šli v vrstah v spodnje prostore cerkve in poljubili grob velikega in zaslužnega misionarja Barage ter poleg njegovega brali še druga imena naših očetov Mraka in Vrtina. In v Calumet, mi uha-ja spomin, kjer se je zbralo toliko naroda, da javno v paradi poka-že svoje veliko zanimanje, spoštovanje in močno zaupanje do onega, kateremu sta bila posvečena dva dneva praz-

KOZERIJA NAŠEGA ŽNIDARJA

New Duluth, Minn.

Zadnji teden je prinesla "Prosveta", list ki zavaja slovenske delavce v socializem, kateri ima pa v resnici za delavce toliko pokazati, kakor volk iz svojega delovanja za ovce, dopis izpod peresa rojaka Kobi, iz tukajšnje naselbine. On je že znan, da rad vleče rdeče mehove in poje glorio vsemu, kar je z rudečo farbo "namalano". Posebno mu je pri srcu seveda pokojni rdeči Zavrtnik. Kar med rdeče evangeliste ga je vključil, med Marksa in celo k Lincolnu ga prišteva. Kobi mora biti duševno zelo reven, ako se drzne Zavrtnika prištevati k Lincolnu. Kak kontrast med njima. Ali Kobi, ki pritiska rdeči meh, morda misli da smo že pozabili kdo je na Lawndale v Chicagu diktaturo uganjal? Ali ima on nas res za tako zabite? Ako to, potem mu moramo povedati, da je Janez hudo duševno zaostal. Zavrtnika meriti z Lincolnom — ta je pa lep! Kaj ljudje, ampak krave bi se Vam smejale, če bi razumele vašo špraho Mr. Kobi, ko bi jim kaj takega pravil. Ta je pa res čisto žnidarska!

Potem se seveda naš rdeči učenjak naše naselbine spravi na duhovščino. To je že stara navada, da se rdečkarji jezijo nad duhovnike in na vsako avtoriteto. Nekdo je to že dobro označil v tem listu pred leti, da socialisti sovražijo "farje" pa žandarje in za to, ker jim oboji črno vest izprašujejo. In to je res. Samo o duhovniku naj kaj socialist sliši, pa postane nervozen, kakor puran, če kaj rudečega zagleda. In naš Kobi tudi ni v tem izjeme. Silno nervozno godrnja v svojem dopisu nad papeže in škofe. Le kaj so mu storili?

Jaz pa vprašam Kobija, da mi odgovori jasno in točno? Kaj je n. pr. naša naselbina imela poprej, ko tu nismo imeli slovenske župnije? Nič. Še te ko je duhovnik prišel med nas, naš dobri in marljivi č. g. župnik Pirnat, ki se toliko trudijo za blagor naroda, da bi mi pomagal v dušnem in drugih ozirih, imamo zaznamovati v naselbini napredek. Kaj so še naš č. g. župnik komu storil kaj zalega, to vprašam Kobi-ja, ker ima tako piko na duhovščino. To naj pove! Naš č. g. župnik so vzor duhovnika, to mora priznati tudi Kobi, če hoče biti prijatelj resnice. Veliko so že pomagali našim ljudem bodisi pri delu ali drugače. Zakaj bi jih potem kdo zaničeval? Ako hočete socialisti biti res pravični, potem molčite in se ne usajajte po časopisju brez vzroka. Ali podomače povedano, ne čehljajte se tam, ker vas ne sibi. Ta navet je menda pravičen in dobrohoten.

Glede slik po delavskih domovih pa to le: Dokler bodo

po domovih delavcev visele Kristusove in Marijine slike, bo delavstvo dobro in bo živelo po najboljših naukih, kar jih ima svet. Življenje po onih družinah, ki ne poznajo Kristusovih in Marijinih slik je znano in ni nič kaj priporočljivo za pametne ljudi. To lahko vidi če hoče tudi Kobi, samo pogleda naj malo okrog sebe med ljudi svojega prepričanja. In če bi to storil, bi ne pritiskal na rdeče mehove in bi ne kritiziral to, kar je enkrat sam bil. Samo malo pameti pa soli je treba!

Duluthčan.

KRITIKU V ALBUM

Pittsburgh, Pa.

Po naključju mi je prišla v roke zadnji teden št. 177 Chi-kaška rdeča smradljiva cunjica. Lista ne morem drugače imenovati, ker ne najdem tam niti ene vrste stvarnega čitavca. Od tu se izliva cele goliđe gnojnice na vse one, ki ne trobijo v njih rog. V tej godli, se posebno odlikuje neki kritik, iz Pueblo, Colo. Z mazanjem je ta brezimenski kritik pokazal, da z svojo masleno glavno ne zna drugega, kakor z blatom obmetavati vse, kar se ne strinja z njegovo masleno za-bito bučo.

Kdor se boji s polnim imenom na dan, ali bolje povedano, kdor se boji da se mu pod njegovo umazano godlo, katero je zmazal, ime umaže, je takoga godla od kraja do konca lažnjiva. Takega mazača se ne more drugače imenovati, kakor hinavca, obrekljivca in tati poštenega imena. Ta brezimenski godlar se je spraval na najvišji hrib v Pueblu z veliko goliđe gnojnice, da jo zlije na Rev. Father Trunka in Leadville. Revež je pa pozabil, da ima maslo na glavi in ker je solnce močno pripekalo, se je začelo maslo na glavi topiti, da ni videl, kam je goliđe obrnil in se je vsa godla in gnojnica povrnila po njemu samem in pa po njegovem prijatelju. S tem je ta maslenoglavni godlar sebe in svojega prijatelja pokazal v pravi luči.

Nadalje poziva Rev. Father Trunka, da naj pride v Pueblo in se prepriča, kolika razlika je med cerkveno in napredno vzgojo. Jaz bi tega brezimenskega maslarja samo vprašal: Kje pa imate napredni kričachi kako šolo ali vzgojevališče ali otroški dom, ali pa celo dom za onemogle ali pa bolnišnico, ali morda katerekoli vrste zavetišče? Za eno ste nekoč pač kolektali, pa ste tiste ste "zafučkali". S tem ste pokazali koliko zmognosti imate za kako stvar. Najprej poka-žite kaj znate. Postavite kaj zavetišča, sirotišnic, šol, pa magari še tudi svojih naprednih cerkva, in postavite se da ste kaj naredili. Skočite še enkrat izza plota. Za plotom kričati je prav lahko, to lahko dela vsaka pijana baraba. Ako ste

zmožni za kako delo, ven! na plan! Pa pokažite ako sploh kaj znate, da vidimo, ali znate še kaj drugega, ali pa znate samo z gnojnice oblivati in z blatom obmetavati poštene ljudi. Vprašam vas vse, kolikor vas je okoli rdečega žurnalca, kje ste se naučili A. B. C? Mar vas ni večina, da so vam franciškani ali sestere ali vsaj katoliške šole vlivali učnost v vaše butice? Da vam niso oni zabili v glavo to malo kar znate, bi ne bili za drugo, kakor za ovce past. Naprednjakih šol takrat se ni bilo, tudi sedaj jih ni in zgleđa, da jih še ne bo tako kmalu.

John Golobič.

SMRTNA KOSA V COLLINWOODU

Cleveland-Collinwood, O.

Po tej strašni vročini ki je vladala vsepovsod, je nastal skoraj mráz. Danes, ko to pišem, je kakor da bi jesen stopila v deželo. Predno bo moj dopis zagledal beli dan, se bo mogoče spet grel in pekli na žgočem solncu. Nam, ki smo v tej brezdelni krizi tako hudo prizadeti, bi jako prav prišlo, da bi se ti slabi časi, tudi tako hitro preobrnil, kakor se preobrne in spremeni vreme. Pa, kakor se vidi, še ne bo nič.

Vsak je v tej vročini nekoliko počasen in v mrazu pa neokreten, samo edina smrt se ne zmeni za vremenske izpremembe. Ona je neizprosna, ki žanje in kosi neusmiljeno naprej in naprej. Posebno pri nas prehitro in premnogo. Ni ga tedna, da ne bi imeli enega ali pa dva mrliča v naši naselbini. Tu žrtve si smrt pobira iz naše srede v najlepši dobi njihovega življenja. Naša podružnica S. Z. št. 10 je menda najbolj prizadeta posebno letos, ker smo izgubile že 6 članic v najlepših letih. Pretečeni teden smo spremljale k zadnjemu počitku eno naših sestra, Frances Svetek, mater, dobro poznanega in priljubljenega Augusta Svetek, ki je bil boater prve zastave, ki se je razvila pri SZZ. Gotovo si nista on in njegova prijazna soproga mislila takrat, da bo tista zastava že dobri dve leti spremljala njih mamico k večnemu počitku. Velika je izguba za cel Collinwood, velika je izguba za našo podružnico. Neizmeren domače, ker je bila dobra in preskrbna blaga duša, tako, da je onemogla pod težkim bremenom. Kako je bila priljubljena njen veličastni pogreb. Cele trume ljudi in nepregledne vrste avtomobilov, katerih ni bilo čez sto, se je vilo po Collinwoodskih ulicah. Takega pogreba, kot je bil ta, še ni videl Collinwood že dolgo dolga časa. Članice SZZ. so ji izkazale zadnjo čast v velikem številu, za kar naj jim bo najljep-

(Dalje na 3. str.)

STALIN, SAMODRŽEC SEDANJE RUSIJE

(Konec.)

Preden se je to zgodilo, so se kmetje divje upirali komunistom, ki so s strojnimi prihajali po žito in požigali vasi. Obešali so jih na brzozjavne droge ali žive zakopavali. Pisateljica E. Kuskova je v Rjazanski guberniji srečala umobolno dekle: zblaznela je, ker je videla, kako so prijeli vaščani komunističnega davkarja za noge in ga raztrgali.

Zdaj grozi Rusiji ponovno ista zverinska borba elementarne lakote, pred katero se je leta 1921 zgrozil ves svet. Stalin ne bo prekal svoje politike. Nepričakovana marčna prepoved "nasilne kolektivizacije" in celo "zapiranje cerkev proti želji prebivalstva" je bila samo premišljen umik.

Samodržec je upošteval nezadovoljstvo rdeče vojske, ker so v njej govorili, da "bo treba komunistu storiti konec, če bo prišla lakota." ("Social. vestnik" 15. maja. To berlinsko glasilo ruskih menjševikov ima vedno zelo dobre zveze z Moskvo.) Ponekod so se vojaki celo upirali, da bi krotili "nehotimce". Zato je prišel Stalin "veliko čiščenje" v vojski, kjer nadomešča znatni odstotek kmečkih sinov z zanesljivejšimi brezposelnimi delavci. (Slavnostna številka "Krasne zvezde" 23. febr. od XII. obletnici rdeče vojske.) "Žitne tovarne" rastejo naprej, zdaj zavzemajo baje večjo polovico (60 odstotkov) ruske grude, in jeseni se bo polastila vlada tudi ostalega

pridelka, ne da bi se zmenila za usodo ljudstva.

Omeniti moram, da smatrajo nekateri, boljševekom sicer sovražni ruski socialisti Stalinovo reformo v bistvu za "naraven prehod od starokopitnega tropskega gospodarstva k novim, tehnično naprednejšim oblikam" in sovjetom očitajo samo nasilna sredstva, s katerimi kvarijo dobro misel.

(Tako piše iz Belgrada ing. agr. S. Vereščak v 3. števil. letošnje "Volje Rusije", praškega organa skupine Kerenskoga.) To stališče je zgodovinsko umljivo ("narodniška" soc. revolut. stranka je oblikovala sovjetsko agrarno politiko v prvem prevratnem letu do poznejšega preloma z boljševeki, a ga moramo odkloniti. Ali je mogoče trditi s Stalinom naved, da "samo kolektivno gospodarstvo kmetom omogoča rešitev iz revščine in neizobraženosti" in da torej "slabo po-

stopajo" oni kmetje (vyhodniki), ki trumoma zapuščajo osovražene kolektive? (Stalin: "Omotica po uspehih." v milijonih izvodov natisnjena poslanica kmetom z dne 2. marca t. l.) V resnici so prirastle žitne tovarne samodržcu k srcu samo radi tega, ker olajšuje jeho pobiranje žita in dajejo na razpolago milijone neplačanih poljskih delavcev.

V zadnjem času ima Stalin posebno težavno politično stališče. Po umiku se je moral spomniti, da so ga desničarji (Kalinin, Rykov in dr.) v naprej svarili, naj se ne prenagli s kolektivizacijo. Ugodil jim je v toliko, da je zdaj kmetom — nedvomno začasno — pustil nekaj prostosti glede pridelovanja in vnovčevanja letine. A to je zopet razburilo levičarje (Kaganoviča in dr.), ki so mu proti desničarjem pomagali pri gorostasnem "zati-ranju kapitalizma (kulakov

na kmetih". Očitajo mu, da je zašel v polovični Nep, dočim je bil pod Leninom nasprotnik takšne popustljivosti. Komunistična stranka se cepi. Razredni boj in druga obledela gesla prikivajo samo spor za oblast, a t. zv. "uklone" komunistične opozicije kaznujejo kot velezdajo. Sicer je to manj zanimivo. Nihče od pe-strih teoretikov državnega socializma ne bo priznal, da bi bila napredek za Rusijo, zaostalo poljedelsko deželo, že navadna pohlevna demokracija.

Žrtve stalnega neuspeha na poti k nedosegljivemu smotru so nesrečni "gospodarski škodljivci": ruski znanstveniki in inženjerji, ki jim samodržec ne zaupa. Vsa kolotolika jih da nekoliko ustrelijo pod pretvezo velezdaje. Lancelot Layton pripoveduje, kako je prebledel in planil iz njegove hotelske sobe v Moskvi svetovno znan

ruski profesor čim je opazil ventilator v zidu: "Moj Bog! Mikrofoa GPU!" (The Russian Revolution, London, Macmillan, 1927.) Čičerin sam je Besedovskemu pripovedoval, da poslušal GPU vsako njegovo besedo in da opazujejo na isti način vsa inostranska poslaništva. Pisatelj Anatolij Kamen-ski, ki je meseca maja prišel v Berlin po petletnem bivanju v Moskvi, pripoveduje v "Rulju" o tragediji nadarjenega romanopisca Bulgakova (avtorja Dnevov Turbinih), čigar dela komunistom niso všeč. — Ostal je brez zaslužka in je zaman prosil vlado, naj ga pusti v inostranstvo ali pa ga vsaj nastavi za gledališkega delavca. Nekega dne mu je sporočil neznanec po telefonu, da "bo vlada govorila o njegovem pismu, naj le počaka." Na vprašanje, kdo govori, je slišal Bulgakov: Stalin. Bogue ali je zgodba resnična, vsekakor pa

sta vohunstvo in strahovlada glavno Stalinovo orožje. Privedil je preveč atentatov, da ni bi vedel, kako naj se jih obvaruje. Živi v stalnem nezaupanju, redkokdaj priredi gostinjo za najožje prijatelje in v Moskvo prihaja iz Gork samo v vladni sejam. Nikoli ne pusti brez oboroženega spremljstva. Cesta do Moskve je stalno zastražena in ob sličnih prilikah gre po tej cesti v posledkih vedno več popolnomo-anakih, mogočnih ameriških avtomobilov, da bi zmedli one ki bi samodržcu stregli po življenju.

Tuji opazovalci, ki občudujejo Stalinovo oblast, ki jih boli cena, s katero jo plačuje ljudstvo, ga lahko smatrajo za velikega človeka in nesebičnega modrega državnika, kakor n. pr. J. Ed. Šrom v knjigi "Pravni Stalinovemu carstvu", Prava, 1929. Ta češki aytor ne dvomi (Dalje na 3. strani.)

Tvoj nedeljski tovariš.

TEDENSKI KOLEDAR

- 24 Nedelja — Jernej, ap.
- 25 Ponedeljek — Ludovik, kr.
- 26 Torek — Zeferin.
- 27 Sreda — Jožef Kal.
- 28 Četrtek — Avguštin.
- 29 Petek — Obglavljenje sv. Janeza Kr.
- 30 Sobota — Roza Lim.

Rev. K. Zakrajšek:

DESETA NEDELJA PO BINKOŠTIH.

Človek je po grehu zelo slab. Nestalen je v svojih trdnih sklepkih, omahljiv v izpolnjevanju božjih zapovedi in skrajno slab v boju zoper strasti. Gorje bi mu bilo, ko bi Gospod Jezus ne bil ustanovil zakramenta sv. pokore.

Sv. pokora je zakrament, pri katerem se nam odpuščajo naši grehi, storjeni po sv. krstu.

1. Spoved so si izmislili duhovniki, slišite in čitate.

Če je kaka bedastoča na svetu, je gotovo ta trditve.

Spoved je ustanovil Kristus sam. Prikazal se je na dan svojega vstajenja svojim apostolom, vdihnil vanje in rekel: "Sprejmite sv. Duha! katerim boste grehe odpustili, so jim odpusteni. Katerim jih boste zadržali, so jim zadržani." Jasnost teh besedi je tolika, da ni treba pojasniti. Apostoli so došli od Kristusa oblast grehe odpuščati. Od njih so sprejeli to oblast škofje in duhovniki.

Zakaj Kristus ni spovedoval? Saj je! Ali ni dajal toliko svetlo odzvoje? Čitaj sv. pismo! Kolikrat je rekel: "Pojd, tvoj greh so ti odpuščeni!" Ali: "Pojd in nikar več ne greši!" Na pr. Mariji Magdaleni. Ta javna grešnica je prišla k njemu k spovedi. Grehov ji ni bilo treba praviti, ker jih je videl Gospod sam. Videl ji je v sree. To je dokazal s tem, da je posvaril gostitelja Simona, ki je godrnjal, zakaj se pustil dotikati toliki grešnici.

Zeni Samaritanki pri Jakopovem vodnjaku je povedal vse njene grehe, tako, da je ostrmela in hitela v mesto praviti, da je velik prerok prišel v mesto, ker je vedel za vse njene grehe.

In takih prilik je veliko v Jezusovem življenju. Kar čitaj sveto pismo!

Tudi vemo iz zgodovine, da so apostoli spovedovali. Tudi vemo, da je bila spoved v cerkvi prav v prvih začetkih. Prvi kristjani so hodili k spovedi in sicer celo javno, glasno v cerkvi pred vsemi verniki. Nalagali so jim zato tudi javno pokoro, in sicer jako veliko in težko in dolgo.

2. Prvi, ki je nastopil proti spovedi, je bil Luter Martin. Kakšno pravico je imel Luter Martin po tolikih stoletjih obstanka tega zakramenta, da jo je odpravil in začel učiti, da je samo kesanje zadosti za odpuščanje grehov, je težko razumeti. Kar je Bog naredil, kako more en človek spremeniti? Kdo je dal Lutru to moč? Nihče! Zato je spoved zakrament, katerega je ustanovil Jezus Kristus, zato mora vsak kristjan za odpuščanje svojih grehov k spovedi, pa naj sto Lutrov učil družince.

3. Je še veliko drugih ugovorov, proti tej trditvi, da so ti duhovniki izmislili spoved.

Ko bi bila spoved dobičkanosna, t. j. da bi duhovniki dobili za vsako spoved plačo, kakor jo dobiva na pr. zdravnik za vsako ordinacijo, bi bilo verjetno. Toda kaj je spoved za duhovnika, Velikansko, da, največje breme njegove službe. Sedeti cele ure v spovednici, šepetati, vdihavati najrazličnejše duhove iz ust spovedencev, ki niso vsikdar posebno prijetni, pa da bi bili duhovniki tako nespametni, da bi si sami to breme nalozili? Verjemi, kdor moreš!

Pa tudi duhovnik sam mora k spovedi. Papež sam mora imeti spovednika h kateremu se hodi izpovedat, kakor vsak vernik. Če bi si duhovniki izmislili spoved, bi bili sebe oprostil.

Ne, niso duhovniki izmislili spoved, temveč, ko bi ne bilo tako jasno v svetem pismu, da je Jezus ustanovil ta zakrament, zgodilo bi se bilo že ravno nasprotno, da bi bili ravno duhovniki, ki bi jo odpravili.

Spoved je božja naredba. Je velikanski dokaz usmiljenja božjega do grešnega človeka, ker mu daje zagotovilo gotovo odpuščanja grehov, ko govori nad njim spovednik sveto odzvoje.

Spovednik je zdravnik, ki preiskuje srčne rane, jih celi, jim vlije zdravilnega balzama očetovskih opominov, navdušuje obojane, vodi najvarneje človeško dušo na poti proti Bogu. Nemogoče je v kratkem popisati ves nezmerni blagoslov tega zakramenta za človeško družbo.

Zato, bodimo hvaležni usmiljenju božjemu za ta zakrament in pa sprejemamo ga radi in pogosto. — Amen.

IZ NEODREŠENIH KRAJEV

Ponesrečeno letalo

Na Sveti gori pri Gorici se je ponesrečilo vojaško letalo. Oba letalca Virgili in Calvi sta bila na mestu mrtva. Letalci so trupli prepeljali v mrtvašnico bolniškega oddelka letalske vojašnice.

Aretacija

V Gorici so policijski agenti aretirali 23-letnega Rudolfa Pavšiča iz Cepovana, ker je nameraval brez potnega lista zbežati preko meje. Izročili so ga sodišču.

Požar

V Vipavi je pogorel veliki

mlin in žaga. Škoda je velikanska in bila še neprimerljivo večja, ako bi gasilci še pravočasno požara ne omejili.

Smrt zaslužnega duhovnika v Istri

V Zamasku pri Motovunu je preminul duhovnik gospod Ivan Brabec, rodom Čeh. Služboval je v Kastvu, Veprincu, Zuminju in v Zamasku kjer je izdihnil star 65 let. Pokojnik je bil velik prijatelj bednega istrskega ljudstva. Časten mu spomin!

Velikansko škodo je napra-

velikansko škodo je napra-

VOJAKI NA POVRATKU V DOMOVINO

Slika nam kaže moštvo armade Zedinjenih držav, ki se po triletni vojaški službi v Panama vračajo v svojo ameriško domovino.

vila strahovita toča v brdih in okoli Gorice in nekoliko v gorah. Trta ki je posebno lepo kazala je popolnoma uničena. Grozdje in mladika je vse na tleh. Po nekaterih krajih je dosegla toča debelost kurjega jajca.

Uboj

V selu sv. Martina pri Labinu v Istri je ubil Josip Blažina svojo ženo s likalnikom. Blažina, ki se je pred nekaj dnevi vrnil iz Amerike, dolži ženo, da ga je hotela zastrupiti.

Smrtna kosa

V Štomazu je umrla Marija Bratina. — V Idriji je umrla Marija Mlakarjeva, stara 65 let. — V Lomu je umrla Marija Musovseka v Rutu. — V Idriji je umrl Franc Hrvat, sin rudarja, star 32 let. — V Kozarščih je umrla Marija Uršičeva. — V Sužidu je umrla Terzija Ohojak stara 66 let. — V Kozarščih je umrl Miha Leban, star 17 let. — V Sužidu je umrl Alojz Koren, star 20 let. — V Kojskem je umrl Anton Marinič, star 24 let. — V Malem Dolu je umrl Franc Kovač, posestnik, star 64 let. — V Planini je umrl Viktor Poljšak iz Dolenj, star 23 let. — Na Ustju je umrla Cvetka Stibinj, stara 20 let. — V Podkrajju je preminul Janez Sajovic, bil je 28 let ključar tamošnje cerkve. — Na Ravnicah so pokopali č. sestro Daroslavo, iz znane Skokove družine.

Nova cesta

Iz Turina do Reke se zgradi velika avtomobilska cesta, ki bo stala 700 milijonov lir. Vršiti se delo od Turina do Brescie in od Padove do Benetk. Tržaški in reški interesente so sklenili, da naprosijo vladnega načelnika, da bi se skoro pričela tudi gradnja ceste od Trsta do Reke.

Strela

V Tomaju na Krasu je strela osmolila in omamila Jožeta Večerin in Petra Rože, ko sta spravljala seno in sta ob nevihtih vedrila po dežnikom. Ako bi ne bilo močnega naliva, bi bila oba zgorela, tako so ju pa vendar rešili.

Trgovska univerza v Trstu

Na trgovski univerzi v Trstu je bilo v preteklem šolskem letu rednih dijakov 499, od teh 453 Italijanov, 15 jugoslovenskih državljanov, 8 Madžarov, 6 Avstrijcev, 4 Rumuni, ostali so bili Čehi, Bolgari, Grki, Poljaki in Albanci. Dijakinj je bilo 21. Izven tečajja je bilo na univerzi vpisanih 339. Promocij je bilo 46.

Ogenj

V Črničah pri Vipavi je požar uničil gospodarsko poslopje posestniku Ivanu Kosovelu.

PRESRČEN SPREJEM DELEGACIJE K.S.K.J.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

in naznanil, da je sedaj otvorena splošna zabava in veselica v parku.

Občinstvo se je razšlo po parku in se zabavalo v prijateljski družbi med seboj. Kmalu na to pa se je otvorilo žogometno tekmo med jolietkim in waukeganskim "teamoma". Veselo je bilo opazovati živahno tekmo. Oba "teama" sta izborna, a pregovor je znan, da sreča vsaki pot zasubi le eno stran in drugi obrne hrbet. Tako je menda usoda hotela, da so domači igralci podlegli in jolietki žogarji so odnesli venec zmage. Kaj se hoče, če usoda tako hoče.

Prosta zabava je trajala do večera, nakar so se gostje poglagoma razšli vsak na svoje stanovanje k počitku. V ponedeljek zjutraj je bila delegacija poklicana po glavnem predsedniku k redu. Predsednik je naznanil, da s tem se otvarja XVII. redna konvencija KSKJ., ki se ima vršiti, kakor to določa sklep XVI. redne konvencije v Pittsburghu, Pa., v Waukeganu, Ill. Predno pa se more otvoriti uradno XVII. konvencijo, se mora, kakor to zahtevajo uradne formalnosti, dognati legitimnost delegacije,

ODHOD PARNIKOV

Rojakom, ki so v bližnji bodočnosti namenjeni v stari kraj, se nudijo sledeči parniki:

- 1. avg.—Ile de France na Havre. (Skupno potovanje pod osebnim vodstvom Mr. Aug. Kollandra.)
- 27. avg.—Berengaria na Cherbourg.
- 29. " —Majestic na Cherbourg.
- 30. " —Europa na Bremen.
- 1. sept.—Paris na Havre.
- 2. " —Vulcania na Trst.
- 2. " —Leviathan na Cherbourg.
- 3. " —Mauretania na Cherbourg.
- 6. " —Leviathan na Cherbourg.
- 6. " —Bremen na Bremen.
- 10. " —Aquitania na Cherbourg.
- 11. " —Hamburg na Hamburg.
- 12. " —Ile de France na Havre. (Skupno potovanje)
- 17. " —Europa na Bremen.
- 12. " —Olympic na Cherbourg.
- 17. " —Berengaria na Cherbourg.
- 19. " —Majestic na Cherbourg.
- 19. " —Paris na Havre.
- 20. " —Cleveland na Hamburg.
- 20. " —Saturnia na Trst.
- 24. " —Bremen na Bremen.
- 3. okt.—Ile de France na Havre.
- 4. " —Europa na Bremen.
- 8. " —Vulcania na Trst.

Za cene kart in druga pojasnila se obrnite na spodnji naslov.

Potniki, ki niso posebno "pri denarju", naj nam pišejo po spis: "Kako se najceneje potuje v stari kraj".

Vse pošiljke naslovite

LEO ZAKRAJŠEK

- of -

MIDTOWN BANK OF NEW YORK

630—9th Ave., New York, N.Y.

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani.)

ša hvala. Zeleti bi bilo, da bi se vsakokrat tako častno udeležile vsaj svete maše in korakanja, ako je blizu cerkve. Sklenile smo tudi, da bomo od naprej, darovale sv. obhajilo prvo nedeljo po pogrebu, za vsako umrlo članico SZZ. Zeleti bi bilo, da bi se članice odzvale v velikem številu vsakokrat in da bi tega ne pozabile. Sedaj imamo na razpolago tudi regalije (znake). Vse fiste, ki jih še nimate, si jih preskrbite ob času, da jih potem rabite v veselih in žalostnih slučajih. Asesment plačujte redno, da ne bo nerednemu plačevanju sledila suspendacija. Za ta mesec je naklada 50c za list "Zarja". Prosim vse članice, da gotovo plačate to ta mesec, ker enkrat na leto po 50c, za tak list, kakor je "Zarja", nikakor ni preveč. Torej prosim, da ne bo nepotrebnih skrbi in dela.

Tudi možje naših članic prehitro umirajo. Tako je neizprosna smrt prišla v hišo naše članice Mary Kovach na 173 cesti in ji ugrabila ljubljene soproga njenim otrokom pa skrbnega očeta. Danes pa, ko to pišem, smo položili k večnemu počitku soproga naše članice Frances Tomažič iz Holmes Ave. V imenu cele družnice izrekam vsem prizadetim družinam globoko sožalje. Pokojnim pa sveti mir in naj jim sveti večna luč.

Mary Glavan, tajnica.

Kdor se brani časopisa, ta se brani znanja in to v lastno škodo.

ŠEST DNI PREKO OCEANA

najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih: ILE DE FRANCE, 27. avg. (opol.); 12. sept. (opol.) PARIS, 1. sept. (4. pop.); 19. sept. (4. pop.) FRANCE, 20. avg. (7. zveč.) 5 sept. (7. zveč.)

Najkrajša pot po železnici, vsakdo je v posebni kabini z vsemi modernimi udobnostmi. — Pijača in slavna francoska kuhinja. Izredno nizke cene. — Vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta ali

French Line

213 N. Michigan Avenue, Chicago, Ill.

Prepričajte

se in pošljite

\$1

na upravo

AMERIKANSKI SLOVENEK

in prejemale bote ta zanimivi list za dobo 2 mesecev. Prepričali se bote, da je Amerikanski Slovenec list, ki prinaša svojim čitateljem zanimive povesti in romane, zanimive vesti iz slov. naselbin, dnevne svetovne dogodke in novice iz vaše rodne grude in da je Amer. Slovenec list, brez katerega res pravi Slovenec v Ameriki biti ne more.

STALIN, SAMODRŽEC SEDANJE RUSIJE

(Nadaljevanje z 2. strani.)

da "podpira diktator večina ruskega ljudstva. Izbruhni nezadovoljstva, ki jih opazujemo sem pa tja, niso noben dokaz prosveda proti sovjetski vladi. Govorijo prej zgolj o anarhističnem razpoloženju, ki je od nekdanj značilno za rusko ljudstvo." Socialistični teoretiki še vedno razpravljajo o tem, v koliko se strinja Stalinova osebnost z razredno kmečko-delavsko diktaturo. Za Rusijo samo bi pa bilo veliko pomembnejše pričakati konec Stalinove vlade. Brez dvoma bo ta dokaj tragičen: za to jamči samosilnikov značaj.

Kot pristen komunist bi Stalin seveda najrajši doživel vstajajo mednarodnega proletariata, a svetovna revolucija ga noče rešiti iz zadrege. Ali se bo naveličal neprestanih uporov, ki se dvigajo od Kavkaza in Bele Rusije do Turkestana in Daljnega Vzhoda? Zunanja vojna je bila vedno zapeljiv pripomoček za državnike, ki niso vedeli sredstva za notranje težkoče. Ob priliki zadnjega spopada s Poljsko je doživela Rusija nepopisno navdušenje in tedaj so postali internacionalisti glasniki narodnega čustva. Bog ve, ali bo tvegala Stalin rožljanje z orožjem, ki je vedno dvorezna stvar in ki bi lahko pospešilo tudi njegov padec. Moskovski Mednarodni urad revolucijske književnosti je že zastavil evropskim proletarskim pisateljem vprašanje: "Katero stališče bi zavzeli, če bi nastala vojna proti Sovjetski zvezi?" — Izvestija 23. pr. m. priobčuje odgovore. Stari šaljivec Shaw je napisal, da bi rajši ostal brez stališča: "sicer bi me lahko obesili." Hauptmann in Remarque se nista oglasila in Radek jima bere levite. Zato pa je sporočil H. G. Wells, da je bil "vedno nasprotnik slehernih protisovjetskih načrtov." Arnold Zweig obljubljuje, da se bo "odločno boril proti vsakemu obožovanemu posredovanju" in Roman Rolland je prepričan, da bodo storili isto "poleg komunistov in socialistov vsi pošteni republikanci." Sicer pa Radek ne zaupa preveč francoskim republikancem...

Seveda bo Rusija preživela sovjetske, nove izdatne letine bodo zbrisale spomin na sedanjí obup. Potrebno pa bo delo dolgih desetletij, da se bo pravila po Stalinu povzročena zmeda na kmetih, najusodnejša dediščina njegove samovlade.

Dr. N. P.

Ni razumela. — Kaj pa vendar počnete, Francka, da jemljete zlate ribice iz vode?

— Saj ste mi vendar veleli, milostljiva, da jih moram krmiti s suhim kruhom!

NAZNANILO!

Vsem onim, ki naročajo "ABECEDNIK" in "KATEKIZEM" za ameriške Slovence naznanjamo, da sta obe knjigi pošli in jih nimamo več v zalogi. Glede ponovne izdaje smo se obrnili na slovenske župnike onih naselbin, kjer imajo slovenske farne šole, za mnenje o ponovni izdaji. Kot izgleda, se bo knjigi razmeram potrebno tu in tam spremenilo, v čemur pa mora priti do soglasja, predno se more kaj ukreniti glede nove izdaje. Ležeče je torej na vodstvih slov. farnih šol, da določijo, ali so tozadevne slovenske knjige še potrebne in kako in v koliko se naj iste spremenijo, da bodo odgovarjale potrebam današnjih razmer v naših šolah po Ameriki. Vsem onim pa, ki naročajo "ABECEDNIK" in "KATEKIZEM" naznanjamo, da jim z imenovanima knjigama ne moremo postreči, ker sta pošli.

Gospodin Franjo

ROMAN.

Spisal Podlimbarski.

Kako lahko ga zaradi te neopreznosti pritisnejo višji, kakor so pridurnili njegovega prijatelja Vilarja in ga pozvali pred častno sodišče! Pa kaj se meni inženir za svoje predstojnike, ko mu ni treba pri vsakem vetru ukloniti glave in gre, kamor se mu poljubi, ker po vsem svetu se gradijo mostovi, železnice in se urejuje vodovje.

On lahko kljubuje oblasti, a davčni uradnik jo mora slepo poslušati, ako ne, je brenk po njegovi službi!

In potem — ali naj se povrne s tolikšno rodbino med komije? Tako je mučno premišljeval Hren in v tem smislu je mnogokrat tožil svoji ženi. Gospa Minka se mu je smejala, ga pitala s strahopetnikom in čim večjo čemernost je gospodar kazal Danici, s tem večjo vnelo se je zavzemala gospodinja zanjo. Vendar je polagoma tudi njo zaskrbelo, kaj bo, ako se soprog ne užene in bi njegova bojevnost začela kaliti mir v rodbini.

Hren je ob Novem letu dobil nepričakovano visoko uradniško nagrado, s čimer je bila vnetost za službo povečana, pomanjšana pa skrb za novo bitje, ki je moralo tiste dni po Svečnici privekati na svet. Inženirjev denarni prispevek se mu več ni zdel neobhodno potreben.

Vilar je poznal njegovo malodušnost in je vedel, česa se boji. Meseca januarja je bil trikrat pri Danici in vselej je zapazil, da kaže davčni uradnik s svojimi bodečimi posmešicami, letučimi na deklico in na njenega brata, željo, iznebiti se mlade gostje, ki je bila že sama voljna, preseliti se v Bajičovo hišo, odkar jo je bila zapustila tudi Katica. Ko jo je Vilar zadnjič posetil — to se je zgodilo tri dni pred ubegom njenega brata — bi jo bil najrajši kar precej izročil navzočni Bajičevi materi; tako neprijetno se je Hren ujedal ob mlade zaljubljenice, posebej pa še ob takšne, ki so različnega verolizpovedanja. Inženir ga je že takrat, vpoštevajoč njegovo bojevnost, dostojno zahvalil za zavetišče ter poprosil Bajičovo mater, naj še tisto popoldne vzame Danico k sebi, a po uradnikovem odhodu v pisarno ga je pregovorila gospa Minka, da je pustil Danico še nadalje pri njej, čemur je pritrčila tudi Bajičeva mati, rekoč, da bi imela hčerko svoje pokojne sestrične najrajša pri sebi, ker je pa deklica prav sedaj potrebna v Hrenovi hiši, svetuje gospodinu Franju, naj jo ostavi še nekaj časa pri Hrenovih. Tisti večer je gospa Minka svojega plašnega soproga še lahko pregovorila, da ji je pustil deklico; drugače pa se je zgodilo, ko je zvedel za ubeg njenega brata.

Kmalu po Svečnici je nekega popoldne prihajal Bobojedac v Mušičev han. Obveselil se je, ko je zagledal tam gospodina Franja, zakaj imel je opravke od njega. Dvignil je roko ter moško vzkliznil: "Bog navede, konj nanese baš junaku pred dvor!" Okrenil se je k čemernemu Mušiču, čepečemu na tleh, in samozavestno zroč nanj, kakor bi mu hotel reči: Počepaj ti ob svojem ognju, a jaz opravljam po širokem svetu svoje imenitne posle — je iztikal po žepih, brkljal za pasom, naposled je izvelkel izraja zapečaten list. Obrnil se je k Vilarju ter mu položil list na koleno. "Evo ti, gospodinja Franjo, bel list, pisan od bele roke. Sestra mi ga je dala in ukazala mi je, naj ga nikomur ne zapram nego tebi in božjim rokam."

Vilar je hlastno segel po listu in ga odprl. Pisan je bil s cirilico, toda tako lično, da mu čitanje ni prizadelo dosti težave. Radovednost ga je gnala, da je najprej pogledal na podpis: Danica Miloševićeva. Dočim je željno čital, se je Bobojedac sklonil k Mušiču ter mu pravil, kako je pobegnil Jovica z Vazkom in Nikoličem. Toda ta navica je bila ob Konj-planini že znana; agitatorji so bili poskrbeli, da se je hitro razširila po vsem okraju:

Evo, kaj je pisala Danica pod Konj-planino:

Ošabna sem bila, gospodine, ko sem noč in dan sanjala o Tebi. Ko sem videla in uživala Tvojo velikodušnost, za katero Te iskreno zahvaljujem, sem si govorila: Gdje god ruča siv zelen sokole, tu i vrana može večerati. Oprosti mi mojo preprostost! Lezla sem po lestvi navzgor, da bi bleščala v Tvoji duši kot Tvoja dekla, a zdaj sem padla pod lestvo. 'Velik prepad zija med teboj in gospodinom Franjem; — niti on ga ne more premostiti, čeprav ume graditi mostove' — tako mi je rekel Tvoj prijatelj Hren, preden sem morala iz njegove hiše. Pomiluj ubogo sestro hajduškega harambaše! Bolest bolujem, nikomur je ne kažem, samo Bogu in svojemu dragemu. Kukavice me zovejo pred sodišče, kjer bi krakale name kakor na belo vrano. Zato bežim z Bajičovo materjo iz Tuzle. Dobra teta je moja zaščitnica, a posestrima mi je globoka žalost. Ni mi žal tistih sladkih ur, ko me je ogrevalo sonce, ki mi zahaja za goro. Ali mi kdaj zopet izide? Vse bo, kar je usojeno. Pozdravljam Te, solnce žarko! Danica Miloševićeva. Pripis: 'Ni vsaka kapa za vsako glavo' — mi je rekel gospod Hren, a jaz pravim: Daj mi, Bože, vetra za planine, da otvori beloju kuli vrata, da ja vidim, kud mi dragi šeta.

Dolgo je Vilar zrl v list, da bi prikrl svojo razburjenost. Izvršilo se je ono, kar je želel: Danica je pri Bajičevi materi in morda je že zapustila Tuzlo. 'Čim dalje od tega kraja, tem bolje zame in zanjo. Pride čas, ko preskočim prepad, ki se ga boji prijatelj Hren. Mene mika tisto, česar se drugi boje,' si je rekel. Stvar si je razlagal tako, da je Bajičeva mati zaradi Daničine varnosti zapustila svojega sina in poiskala deklici zavetja pred uradnim zasledovanjem. Tako se je zamaknil v pismo, da ni nič slišal, o čem se pomenujeta onadva. Tedaj je Bobojedac izvelkel izraja srajce še eno pismo. "I to je pisala bela roka." Vilar se je zagledal v cirilico, nekoliko okornejšo, nego je bila v prvem listu. Počasno je čital nastopno vsebino:

Spoštovani gospodine Franjo! Odkar Vas ni bilo v Tuzli, so se dogodile stvari, o katerih Vam moram sporočiti. Pravila sem Vam že pri Hrenovih, kako se je moj sin Saša pogreznil v nesrečno misel, da mu brez Ljubice ni mogoče živeti. Sami ste ga že videli, kako je hodil po tuzlanskih ulicah, zavil v ženin pleč, izbegal in potr, kakor bi mu ležal težak greh na duši. Ne boli ga smrt banjaluškega načelnika, pač pa ga mori hrepenenje po svoji skesani ženi. Zdjaj se kesa, ko lepi takšno osramočenje na obeh! Siromak je pozabil na njeno nepoštenost. Glejte, kakšna stanovitnost na njegovi strani! Značajnost takšna, da se Bogu smili!

(Dalje prih.)

Dve najnovjši plošči

- 25140—Pleničice je prala,
Kaj mi nula planinca, duet, gđc. Louše-Udovič.....75c
- 25141—Žabja svatba,
Kukovca, na obeh straneh, pojo pevci Adrije in John Pluth jih spremlja na harmoniko.....75c

DRUGE SLOVENSKE PLOŠČE

- 25098-F—Golobička, polka,
Repč, banda, dve harmoniki 75c
- 25099-F—Zvedel se mnekaj novega,
Micka, ženski duet, Udovič in Lavše 75c
- 25100-F—Zagorski zvonovi, narod. pesem,
Vsi so prihajali, nar. pesem; poje A. Šubelj.....75c
- 25101-F—Bleški valovi, valček,
Lepa Josefa, polka, harmonika, Špehek.....75c
- 25102—Morje adrijansko, pevsko društvo Zora,
Ciciban, bariton Ant. Šubelj 75c
- 25103—Moj očka ima konjička dva,
Urno stopaj; Špehek in sin, harmonike.....75c
- 25104-F—Gozdlič je že zelen,
Po gorah je ivje, petje Udovič in Lavše.....75c
- 25105-F—Kak ribcam dobro gre,
Ciganski otrok, petje, Udovič in Lavše 75c
- 25106-F—Al' me boš kaj rada imela,
Ljubca moja, kaj si srila, petje, sestri Mihilič.....75c
- 25107—Dobro jutro, ljubca moja,
Ko dan se zaznava, žensko petje, duet.....75c
- 25108—Od kje si dekile ti doma, valček
Zgaga polka, Lovšin, harmonika 75c
- 25109—Je pa davi slanca padla
Pojma na Štajersko, A. Šubelj in A. Madič.....75c
- 25110—Ljubca, kod si hodila,
Čez tri gore, petje, A. Šubelj in A. Madič.....75c
- 25111—Leži, leži ravno polje,
Dobro jutro, hišni očka, petje zbor "Domovina".....75c
- 25112—Oh, ura že bije, duet,
Narodne pesmi, M. Udovič in J. Lauše.....75c
- 25113—Iz dolenskih gor, polka,
Dekleta v kmečki brivnici,
Pridi sveti Martin, Adrija in Dajčman.....75c
- 25114—F—Jest pa eno ljubco imam,
Imam dekle v Tirolah, Udovich in Lauše.....75c
- 25115—Dobro srečo za kravo rdečo,
Zivela je ena deklica, Adrija-Dajčman 75c
- 25116—Selsko veselje,
Ljubca je videla, ženski duet 75c
- 25117—K oknu pridi, Zora Ropas in A. Šubelj,
S'noč sem pri eni hiši bil, R. Banovec in A. Šubelj.....75c
- 25118—Pod okence pridem, Ropas in Šubelj,
Ko so fantje po vasi šli, Ropas-Banovec-Šubelj.....75c
- 25119—Tam za goro zvezda sveti,
Naša kri, moški kvartet Adria z Dajčman godbo.....75c
- 25120—Sinoči je pela, Oj drev pa grem snubit jo,
Planinarica, pevski zbor Domovina 75c
- 25121—Moji tovariši so me napravili,
V Šmihelu jaz hišo imam, duet Udovič in Louše.....75c
- 25122—Dober večer, ljubo dekle,
Moja kosa je križavna, duet Banovec in Šubelj.....75c
- 25123—Vetrček po zraku gre,
Kaj sem prisluzil, Udovich in Lauše 75c
- 25124—Brez cvenka in brez soli,
Predpustna, kom. scene, pevci Adrije, Hoyer trio.....75c
- 25125—Katarina, polka,
Moja ljubca, valček, Hoyer trio 75c
- 25126—Gozdni valček,
Veseli godec, polka, igra Hoyer trio.....75c
- 25127—Velikonočna, 1. in 2. del, duet, moški in ženski gl.....75c
- 25128—Lovska,
Kdor hoče furman bit, ženski duet 75c
- 25129—Na morju, 1. in 2. del, pojejo pevci Adrije,
igra Hoyer Trio 75c
- 25130—Prodana nevesta,
Oj dobro jutro junfrcia 75c
- 25131—Kranjski Janez v New Yorku, 1. in 2. del, zelo zanimivo in humoristično 75c
- 25132—Večerni valček,
Hopsasa polka, Hoyer Trio 75c
- 25133—Po gorah grmi in se bliska, duet,
Na klopici sva sedela, duet 75c
- 25134—Tam kjer lunica, narodna, Vičar tenor,
Škrjanček, narodna — Vičar tenor 75c
- 25135—Vesela Urška, valček,
Ribčan Urban, polka, Hoyer Trio 75c
- 25136—Kadar boš ti vandrat šu . . . , duet,
Uspavanka, duet, gđcni. Loushe in Udovič.....75c

Manj, kakor TRI plošče ne razpošiljamo.

Naročilom priložite potrebni znesek. Pri naročilih manj kakor 5 plošč, računamo od vsake plošče po 5c za poštino. Ako naročite 5 ali več plošč, plačamo poštino mi. — Pošiljamo tudi po C. O. D. (poštnem povzetju), za kar računamo za stroške 20c od pošiljave. — Naročila blagovolite poslati naravnost na

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Poglavje o laži in — pekl.

(Dalje.)

Eh, er . . . na svetu je gotovo vrlo mnogo goljufov in sleparjev, ampak tudi — norcev na svetu prav nič ne manjka, in prav dosti jih bo tam, kjer mislijo, da le oni znajo misliti.

Pisatelj G. K. Chesterton je nedavno od tega (glej "America", July 19, 1930 N. 15) povedal vrlo sarkastično o teh — norcih. Piše:

"I never realized until recently how hard it is for a skeptic to remain sane. I should have said that a man might be in some matters negative, yet remain in most matters normal. Doubtless there are some who do, but there are not so many as there were when I was myself young and skeptical. And in a great many cases it would seem that skepticism has reversed rationalism. It not only supposes that the tail can wag the dog, but raise grave religious doubts about whether the tail has a dog to wag."

Ta — pasji rep bo držal.

Nesmiselnost pekla hoče g.

Podgoričan dokazati, ker on zna strašno šorf misliti, drugi pa bodo mislili bolj na sleparijo. He, he. Ako je on s svojim mišljenjem zadovoljen, je to pač umevno, ampak radi tega še nikakor ne sledi, da bi bilo to in tako mišljenje tudi pravilno, resnično. Oreh — usmljeni Bog in kazen v večnem pekl — je hudo trd oreh. Že apostoli so grbančili čelo, češ, "kdo more biti zveličan?", ko so slišali: "Kdor le pogleda, da bi ženo poželel, prestopuje. Prehudo se jim je zdelo. Odgovor si vsak lahko poišče, ako mu je na tem. In grbančili so čela in gledali temno skozi vsa stoletja prav do naših dni, do Burbanka in Brisbana in Podgoričana in odsotnega Moleka.

Črvički človeški. Velja prav pametna istega nezadovoljnega Brisbana: Mravlja ob progi bi rekla, da ni brzovlaka, ko drdra brzec po progi, ker ona ne more umeti, kako bi taka težka zverina mogla dirjati s tako naglico! Vaša pota, črvički človeški, niso moja pota, in vaše mišljenje, črvički, pač le črvičkasto je." Prišla je luč. In v tem sveti luč, in ni zapopadla tema luči." Razo-detje, razodetje . . . črvički človeški poiskajo to v kot, in za zdaj je tem črvičkom dano na svobodo, da ostajajo v temi, ako jim je tako ljubo. "Po mnenju g. Trunka . . ." To mnenje sem ali tja, ampak tudi mnenje g. Podgoričana ne bo nikoli merodajno, toraj to mnenje gor ali dal.

Pride na vrsto krščanska religiozna (in Podgoričanova materijalistična) morala.

Rdeča kapucinada se glasi: "Trunk navaja 'značilno' izjavo profesorja James Moffata, da je vera v pekel 'elementaren del vsake vere, katera je moralno zdrava.' Tako torej — religija brez pekla je nezdrava! Jako slabo spričevalo za 'zdrave' religije, ki ne upajo uveljaviti svojih etičnih in moralnih načel brez sile in groženj — v tem slučaju brez pekla. Dokaz, da sloni krščanska morala na zelo trhli podlagi. Zakaj, kar je dobro, zdravo in na trdni podlagi, to se lahko uveljavi brez vsake sile, brez pritiska od zgoraj!

Današnja družba ne more eksistirati brez ječ, vešal in električnih stolčkov. Zakaj? Zato, ker njena uredba sloni na principu nasilja in izkoriščanja, zato, ker je demoralizirana. Religija, ki si ne upa eksistirati brez pekla, s tem

dokazuje, da ona ni nič manj boljšem, z drugimi besedami povedano, da je demoralizirana, da so njena etična in moralna načela popolnoma gnila in zanič."

Krščanska morala, v naslednjem oddelku poudari g. Podgoričan še prav izrecno "etičnost, posebno rimsko," toraj katoliška morala ima pekel, je toraj "popolnoma gnila in za nič," in današnja družba ima ječe, vešala in električne stolčke, in je enako za nič. Tu se ptiček malo vjame, ko pravi, da je družba demoralizirana, na kar se še povrnem, a na vsa usta izjavlja, da so "etičnost in moralna načela te družbe popolnoma gnila in za nič." Malo počasi, g. Podgoričan, pri nas ne poznamo take naglice in ne dirjamo tako, kakor v Clevelandu, ker se nocoj mo zaleteti.

Kak profesor, kakršen je imenovan James Moffat, je gola ničla proti clevelandskemu moralistu Podgoričanu, da si je zadnji celo po osebni meglenege izvora. Ampak gre za kake osebnosti, le razloge.

Morala je za nič, ker ima pekel, in družba je za nič, ker ima ječe. Ostanimo pri družbi, ker tu je vse na diani.

S kaznimi se mora toraj mestiti, potem bo družba vredna. Ali je kak Podgoričan ali sploh kdo, ki ni samolepni pišt in sanjač, tako naiven, da bodo kdaj človeški angeli, na pa ljudje, prebivali na zemlji? Stvar izgleda, kakor bi kazni delala zločine. Recimo, da se kazni, ječe, električne stolčke . . . odpravi. Ali je g. Podgoričan res popolnoma stvarjen, da bi mu kdo ne oskrbnil kake ljubke hčerke, ako ima katero? Kaj pa potem? Kaznovan ne more biti, ker kazni ni. Res smo tako daleč prišli to brezkazensko in materialistično moralo in zdravo (etično, da je v sedanjih Rusiji) etično, moralno, ako se mlade študentke udajajo pohotno (greha tam ni!!!) komunističnih sodrugov. Ampak, če bi ustavljajo tem človeškim stitijam, sledi — kazen, kruh in obesi zelo visoko. Dekle bi bilo etično, etičen pa bi bil pohotnež! Ker g. Podgoričan ako je pri zdravi pameti, bo tako naiven, da bi mislil, da ne bo več kraje, goljufije, ječe in zavlada prava etika, bo potem pač vseeno, ali kbrade in goljufa ali pa ne, je v Rusiji že zdaj pohotno dobro, ustavljanje pa hudo, potem se blebata še o — brem in hudem.

(Konec prih.)

RAZŠIRJENOST ČEBELARSTVA

Nemški list "Bienenvater" pravi, da pride v Švici in Španskem na vsakih 1000 hiš di po 66 panjev, v Jugoslaviji 58, v Avstriji 57, v Rumuniji 48, v Češkoslovaški 38, v krajini 37, na Poljskem 35, Franciji 32, v Nemčiji 26, v Danskem 22, v Italiji 16, v Holandskem 13, v Norvegi pa 7 panjev.

ELEKTRIČNO GLASOVANJE

Dozdaj, so v francoski državni zbornici in še marsikje druge glasovali z dviganjem rok ali pa z oddajanjem glasovnic. Pri štetju glasovnic je često nehote, pa tudi neprijetila pomota. Zato so francoski zbornici uvedli poseben električni stroj, ki bo glasovnic nepristransko presodil. Za novi stroj so glasovni vladni in protivladni poslanci

TISKARNA

AMERIKANSKI SLOVENEK

izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.

Društva — Trgovci — Posamezniki

dobijo v naši tiskarni vedno solidno in točno postržbo. Priporočamo, da predno oddate naročilo drugam, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za nas ni nobeno naročilo preveliko, nobeno premalo.

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.